

8 YAŞ GRUBUYLA
DRAMADAN OYUNA UZANAN SÜREÇTE
OLUŞTURULAN BİR ETKİNLİK:
HAYAT AĞACI
AĞACI SAVAŞLAR ÖLDÜRÜR, O HALDE
BARIŞ BARIŞ BARIŞ... DAHA ÇOK BARIŞ, DAHA
DAHA ÇOK BARIŞ

NURHAN TEKEREK*

ÖZET

Hayat Ağacı adlı gösteri 8 yaş grubu çocuklarla bir kurgu ve sahneleme oluşturulabilir mi (yaratılabilir mi) sorusundan yola çıkılarak oluşturulmuş bir performanstır. Çalışma sürecinde öğrencilerin, düşsel birikimi, gözlemleri, insan ve çocuk hakları, savaş, barış ve diğer haklar konusundaki düşünceleri çeşitli doğaçlamalarla açığa çıkarılmıştır. Dans, ritim, uyum becerileri de sınanarak, Uludağ Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne Sanatları Bölümü Oyunculuk ve Dramatik Yazarlık Anasanat Dalları öğrencilerinin gözetiminde çeşitli etkinlikler hazırlandı ve gerçekleştirildi. Doğaçlamalarla elde edilen veriler Prof. Dr. Nurhan Tekerek tarafından oluşturulmuştur. II. Uluslar arası Bursa Kısa Film Şenliği Açılış Gösterisi olarak Tayyare Kültür Merkezi'nde sunulmuştur. Altı ay süren doğaçlama ve provalardan oluşan süreçte, hem 8 yaş grubu öğrencilerde hem de Oyunculuk 4. Sınıf öğrencilerinde pek çok olumlu gelişmeler gözlenmiştir. Bu gelişmeler; hayal gücünü serbest bırakma, yaratma cesareti eşliğinde toplu yaratma ve toplu üretme gücü, yaş grubu farkı iki büyük ekibin uyumlu çalışması, karşılıklı tanıma ve empati becerisi gibi

ABSTRACT

The show with the name of Tree of Life is a performance which is created from the question of "Could a fiction and performance be created with children at the age of 8". In the process of project, with some improvisations, children's imagination and observations, their thought about civil and children's rights, war, peace and other rights are revealed. Children's skills of dance, rhythm and harmony are tested and performed under the supervision of the students of 4th year of Uludağ University Faculty of Fine Arts, Performing Arts- Acting and Playwriting Departments. Datas obtained with improvisations are created by Prof. Dr. Nurhan Tekerek and they are presented in II. Bursa International Short-Film Festival in Tayyare Culture Center. A great progress is observed at the students of the age of 8 and the students of 4th year in Acting-Department during 6 months of rehearsals and improvisations. These progresses are release of imagination, potency of together-creation and together-making with the courage to create, coordinated training with two big groups which are at different ages and mutual recognition and skill of empathy etc.

101

Bir çocuğun gözleri çok şey anlatır size... Hayatı sorguladır. Yeniden düşünürsünüz hatalarınızı, acılarınızı, neler yaptığınızı... Bir çocuğun gözleri masumiyetinizi geri kazandırır size... Sevmeyi, karşılıksız sevmeyi öğretir.

Filiz ÇELİK, UÜ, GSE, SSB

4. Sınıf Öğrencisi, Mayıs2013, Mudanya.

Hayat Ağacı Uygulamasına Yöneliş Nedenleri

Drama etkinliklerinin - her ne kadar bir yanıla tiyatrocunun, bir yanıla pedagoğ niteliklerine sahip eğitimci yetiştirme alanında kaotik bir ortam olsa da- gerek çocuğun sosyalleşmesi ve özgürleşmesi, gerekse bir öğretme yöntemi olarak mevcut eğitim sistemimiz içinde şöyle ya da böyle yer aldığı söylenebilir.

Uludağ Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne Sanatları Bölümü olarak oyun, yaratıcı drama, eğitimde drama, doğaçlama, eğitimde tiyatro gibi farklı süreçleri içinde barındıran drama etkinliklerini kapsayan bir dersimiz müfredatımızda, Oyunculuk ve Dramatik Yazarlık Anasanat Dalları Lisans IV'de seçmeli ders olarak "Oyun" adıyla güz döneminde "Eğitimde Drama" adıyla bahar döneminde müfredatımızda yer almakta. Elbette bu dersleri destekleyen Lisans I'de alınan "Psikolojiye Giriş" ve "Gelişim Psikolojisi", Lisans II'de alınan "Tiyatro ve Devlet İlişkisi", Lisans III'de alınan "Çocuk Tiyatrosu" dersleriyle birlikte.

Oyun ve Eğitimde Drama adıyla güz ve dönem baharında verilen bu ders-

lerin içeriği genel olarak oyun ve drama kavramları, kaynakları ve alt türler (Yaratıcı Drama, Doğaçlama, Rol Oyunları, Eğitimde Drama, Eğitimde Tiyatro vb.) drama ve gelişim psikolojisi, drama ve öğrenme psikolojisi, eğitim sistemimiz ve drama, bir öğretme yöntemi olarak drama, bir özgürleştirme ve sosyalleşme yöntemi olarak drama, bir drama etkinliği yapılandırması, ısınma ve oyun Doğaçlamaları ve olanaklar dahilinde uygulamalardan oluşmakta. Piyasada ve eğitim alanındaki kaotik ortama çözüm bulmaya ve tiyatro eğitimi alan öğrencileri bu alana yönlendirmek için gerekli donanımı sağlamaya yönelik bir içerik taşımakta. 2012-2013 Eğitim-Öğretim yılında bu dersi 8 Oyunculuk, 5 Dramatik Yazarlık öğrencisi seçti.

Güz Dönemi başında Bursa'da yeni kurulmuş olan Bursa Çocuk Hakları Derneği'yle tanıştım. Geçen yıl çocuk haklarıyla ilgili bir kısa film festivali gerçekleştirdiklerini, bu yıl da ikincisini düzenleyeceklerini belirterek, açılış etkinliği için bizden yardım istediler. Sevinerek böylesi bir etkinliğe katkıda bulunabileceğimizi, özellikle "Eğitimde Drama" dersi kapsamında böyle bir çalışma yapabileceğimizi, bulabildiğimiz yaş gurubuna uygun bir gösteri hazırlayabileceğimizi ifade ettim. Kısa Film Festivali'nin açılışı 29 Nisan 2013'de yapılacaktı. Daha önümüzde aylar vardı ama Lisans IV öğrencilerini böylesi bir etkinliğe yönlendirebilmek için oyun ve drama ile eğitim arasındaki doğrudan ilişkiyi, eğitimdeki yerini, dolayısıyla gerekliliğini

anlatmak, çocuklara ve yetişkinlere sunduğu katkıları anlatabilmek ve onların donanımını sağlayabilmek için ancak yeterliydi. Dolayısıyla Çocuk Hakları Derneği'yle olumlu bir iletişim kurulduktan sonra, öğrencilere söz konusu derste nasıl bir süreç izleneceği, kuramsal açıdan neler yapılacağı ve ardından öğrencilerle nasıl bir uygulama yapılacağı üzerine konuşuldu. Öncelikle yapılması gereken ilk şey Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi açısından durumu yeniden değerlendirmek, bilinenleri bir kez daha anımsamaktı. Ülkemizdeki eğitim sistemini eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmenin ardından "Oyun, Yaratıcı Drama, Eğitimde Drama, Rol Oyunları, Tiyatro ve Canlandırma, Çocuk Tiyatrosu" adıyla da isimlendirilen drama etkinliklerinin ortak ve farklı özellikleri üzerinde duruldu.

Çocuk Hakları Bağlamında Drama Etkinlikleri

Mudanya yerleşkesinde konuşlanmış fakültemizin koşullarına uygun bir çalışma grubu araştırmak ve bulmak da uygulama yapabilmek için önemli bir sorundu. Çünkü bu etkinlik ve hazırlık süreci gönüllü bir etkinlik olacaktı. Bu yüzden Bursa'ya yaklaşık otuz km. olan Mudanya'dan kentte konuşlanmış bir okula ulaşmak bizler için çok güçlü. Dolayısıyla çalışma alanımızı Mudanya ile sınırlandırdık. Daha önce Zilli Şih ve diğer etkinliklerimizi paylaşmak adına iletişim kurduğumuz sınıf öğretmeni Kafiye Sarıççek'e ulaştık. Kendisi Mudanya Hatice İsmail Hakkı Kayan İlköğretim Okulu'nda ilk kademe ikinci sınıf öğretme-

niydi. Okul müdürüyle de böyle bir çalışma yapacağımıza dair izin aldıktan sonra hemen çalışmalara başlandı. Kafiye öğretmenin sınıfı 27 kişiydi ve öğrenciler çoğunluğu orta sınıf ve az bir bölümü de ortanın altında ekonomik-sosyal-kültürel yapıya sahip ailenin çocuklarıydı. Böylesi bir çalışmaya öğrenci seçmekten ziyade Oyun ve Eğitimde Drama derslerinde öğrenilenleri uygulamaya koymayı tercih ettik. 8 yaşındaki çocukların en genel özelliği oyunu sevmeleriydi. Derslikte son derece özgürlükçü, rahat ve insanı cesaretlendiren bir atmosfer vardı. Bu atmosferi oluşturmakta kuşkusuz öğretmenlerinin rolü büyüktü. Güz döneminizin bitimine yakın, 11. Haftada Lisans IV öğrencileriyle birlikte çocukları ziyarete ve onlarla tanışmaya gittik. Bu sohbetin ana konusu insan ve çocuk haklarıydı. İnsan ve çocuk hakları denilince çocukların neleri algıladığını ve bildiğini sınadık. Sohbet sonunda düşüncelerini ve duygularını renkli çiçeklere yazmalarını istedik. Çocukların insan ve çocuk hakları denilince anladıkları elde ettiğimiz verilerden şöyle sıralanabilir:

Soru- Çocuk ve İnsan hakları deyince neler düşünüyorsunuz?

8 yaş grubu 27 çocuğun yanıtlarından seçmeler:

- İstedğim zaman bahçeye çıkma hakkı.
- Arkadaşlarımı çağırma hakkı.
- 2.5 saat televizyon izleme hakkı.

- 2 saat bilgisayar oynama hakkı
- Özgür yaşama hakkı
- Öğrenim hakkı
- Eşit haklara sahip olma hakkı
- Kadınlara seçme ve seçilme hakkı
- Oyun oynama hakkı
- Resim yapma hakkı
- Müzik dinleme hakkı
- Eğlenme hakkı
- Tatil yapma hakkı
- Çizgi film izleme hakkı
- Ayrı oda isteme hakkı
- Kitap okuma hakkı
- Babamla annemin ayrı kalmamasını isteme hakkı
- Kardeşim tarafından dövülmeme hakkı
- Kılık kıyafet hakkı
- Dövülmeme hakkı
- İletişim hakkı
- Söz hakkı
- Sağlıklı yaşam hakkı
- Anlayış hakkı
- Sosyalleşme hakkı
- Yemek hakkı
- Anne ve babalar çocukları dinlemiyor. Dinlenme hakkı
- Özel yaşam hakkı
- Adil yargılanma hakkı
- Cep telefonu hakkı
- Tablet bilgisayar hakkı
- Otobüslerde oturma hakkı
- Babamın benimle uğraşmaması hakkı
- En öne oturma hakkı
- Sınırsız oyun oynama hakkı
- Futbolcu olma hakkı
- Fenerbahçe forması hakkı.
- Tiyatro hakkı
- Babamı görme hakkı
- Ailemi ilgilendiren konularda fikrimin sorulması hakkı
- Mutlu bir aile hakkı
- Ayakkabı-bot hakkı
- Barınma hakkı
- Küçük bir hayvan edinme hakkı
- Toka ve kıyafet hakkı
- Şiddet görmeme hakkı
- Sinemaya gitme hakkı

- Dostluk hakkı
- Hoşgörü ve saygı hakkı
- Dünyanın savaşız bir dünya olması hakkı
- Kendi dilimde eğitim hakkı
- Düşünme hakkı
- İnançta özgürlük hakkı
- Kızların istediği işi yapma hakkı
- Kimsesiz çocuklara yardım hakkı
- Atatürk ve devrimlerinin korunması hakkı
- Annelerimizin, babalarımızın, ablalarımızın, abilerimizin bize kızmaması hakkı
- Kimsesiz çocukların korunması hakkı
- Hayvanların hakkı
- Çocukların bir işte çalıştırılmaması hakkı

Çocukların yukardaki yanıtlarından da anlaşıldığı gibi 2. Sınıf çocuklarının insan ve çocuk hakları konusunda, masum isteklerinin yanında bilgi sahibi olduğunu öğrenmiş olduk. Bir yandan da Oyunculuk ve Dramatik Yazarlık Anasanat Dalları Lisans IV. Öğrencileriyle sınıf olarak çocuk haklarını araştırmaya koyulduk. Amacımız çocuk ve insan hakları ihlali de-

nilince en temel sorunsalı saptamaktı. Bilgileri tartışarak ve değerlendirerek en rafine hale getirmeye çalıştık. Temel sorunsal olarak “Savaş ve Barış” çatışkısından yola çıkmaya karar verdik. Bu temel sorunu ve çatışkıyı saptamada, 1992-2004 yılları arasında Zeynep Oral’ın “ Kadın Olmak ” kitabından yola çıkarak oluşturduğum metnin çıkış noktası da etkileyici oldu. Kadın Olmak adlı kurgunun temel çıkış noktası; “Kadınların Gelişimini Önleyen Başlıca Öge Savaş Ya da Savaş Tehditleridir. Ve Barış Hala Çok uzakta...” düşüncesi oldu. Savaş ve Barış çatışkısı üzerine hep birlikte düşünmeye ve beyin fırtınası yapmaya başladık.

Bu arada dersi alan Lisans IV öğrencileriyle (Araş. Gör. Ayça Köklü, Damla Ekeke, Filiz Çelik, Elif Bağcı, Tuba Bayram Böbek, Tolga Demir, Gürkan Yılmaz, Saffet Batuhan Şeker, Çağrı Dulun, Ali Aydemir, Serdar Soyer, Erdem Erdoğan, Esra Sayar, Burcu Ayvaz) çalışma grupları oluşturuldu. Ardından Hedef, Ön Hazırlık, Isınma, Oyun ve Değerlendirme bölümlerinden oluşan drama uygulama planları hazırlandı. Dört çalışma grubuyla çocuklarla üç ay boyunca, haftada iki gün, kimi zaman 15.00-17.00 saatleri, kimi zaman da 16.00-18.00 saatleri arasında öğrencilerimizin derste öğrendiği birer drama planı örneği oluşturuldu. Temel amaç; 8 yaş grubunu yapılacak gösteriye hazırlamak, onların yaratıcılıklarını, düşüncelerini, duygularını, dikkat ve gözlemlerini, becerilerini, dans-ritm duygularını, hayal güçlerini, disiplin

algılarını öğrenmek, onları tanımak, böylece oluşturacağımız gösterinin potansiyelini ve sınırlarını oluşturmaktı. Bu doğrultuda pek çok çalışma yapıldı. Bu çalışmalarda lisans eğitimi boyunca sıklıkla yapılan ısınma alıştırmalarından, oyunlardan, doğaçlamalardan ve drama alıştırmalarından bolca yararlanıldı. Drama Çalışmaları sınıf mevcudu olan 27 kişiyle yapıldı. Her grubun yaptığı çalışmalar şöyle sıralanabilir:

I. Drama Lider Grubu (Elif Bağcı, Gürkan Yılmaz, Erdem Erdoğan):

- Serbest ve ritim eşliğinde yürüyüş (Isınma, Alan Kullanımı ve Ritim Duygusu, Koordinasyon)

- Gruplara ayrılarak alkışla ritim ve beden çalışması ve grup yarışması: Bir alkış ayakta sabit duruş, iki alkış çömelme, üç alkış sıçrama. Yananlar oyun dışına çıkartıldı. (Koordinasyon, Ritim, Konsantrasyon, Dikkat)

- Müzik eşliğinde dans etme, müzik durunca durup “merhaba” deyip el sıkışma, tekrar müziğe devam. Müzik eşliğinde dans, müzik durunca “Güle güle”, tekrar müziğe devam (Alan Kullanımı, Dikkat, Müzik-Ritim-Hareket Uyumu, Koordinasyon, Konsantrasyon)

- Meyve Sepeti Oyunu: Mevsim meyveleri gruplar arasında dağıtıldı. Elmalar, Armutlar, Muzlar, Portakallar yer değiştirdi. Meyve Sepeti deyince tüm çocuklar yer değiştirdi (Dikkat, Konsantrasyon, Bellek, Algı, Koordinasyon)

- Heykel Oyunu. 27 kişiyle oynandı. Müzik başladığında yürüme, müzik durduğunda kıpırdamadan heykel pozisyonunu. Kıpırdayan oyun dışı.

Lider Grubun Değerlendirmesi:

- İlk günün çalışma grubu olmamıza, çocukların aşırı merakına ve çalışma öncesinde çello konserinde çok dağılmış olmalarına rağmen verimli bir drama çalışması yaptık. Çalışmanın sonunda, bir gün önce kar yağdığı için kartonlara kardan adam çizip, kesmelerini ve ne hissettiklerini üzerlerine yazmalarını istedik. Gözlemlerimize göre kız çocuklarının erkeklerle göre daha dikkatli ve başarılı oldukları belirlendi. Çocuklar ciddiye alındığında ya da onlara ciddi yaklaşıldığında odaklanabiliyorlar. Çoğunluğunun ritim ve hareket duyguları başarılı. Eksik olan yanları yeterince dinlememeleri ve dikkatlerinin çabuk dağılması. İlgilerini çekebildiğimizde verimli bir çalışma yaptığımız söylenebilir.

Katılımcı Çocukların Değerlendirmeleri:

- Ben bu çalışmayı çok sevdim. Keşke biraz daha fazla yapsaydık. İnşallah bir sorun çıkmazsa drama çalışmalarına bir daha gelirsiniz.

- Ben çok eğlendim. Bugün gelen ablalara ve abilere teşekkür ederim.

- Bugün benim dünyamdaki en güzel günümdü.

- Bugün çok eğlendim. Her zaman

bu oyunları oynamak istiyorum.

- Sıkıcıydı.
- Mutsuzum, hiç beğenmedim, berbat...
- Bugün bok gibiydi.
- Ben bugün çok eğlendim ve bugünüm çok güzeldi. Yani katılmak istiyorum.
- Önce eğlendim, sonra sıkılmaya başladım.
- Ben bütün oyunları çok sevdim ama en çok heykel ve vaka vaka dansını çok beğendim.
- Ben çok mutlu oldum.
- Bugün gecem çok ama çok güzel geçti.
- Çalışmaları çok sevdim.
- Çok sevdim bu çalışmayı.
- Ben çok mutlu oldum.
- Çok beğendim ve çok güzeldi.
- Bugün çok mutlu oldum.
- Çok mutlu oldum ve çok sevdim.
- Çok heyecanlı oldu ve ben çok eğlendim.
- Bugün çok eğlendik, çok güzel oynadık.
- Bugün çok eğlendim.

(Üç olumsuz yanıtı veren çocuklardan ikisi sıkı fıkı arkadaşları. Öğretmeni tarafından birinin üstün zekalı olduğu ve bu yüzden uyum problemi olduğu belirtildi. Onunla birlikte olan diğer çocuk da zaten onunla birlikteydi. Diğer çocuk da ailede ciddi problemler yaşayan bir çocuktur. Bu problemler bizce de fark edildi. Bir de Norveç'te doğmuş ve 9 yaşına dek orada büyümüş, sonrasında Türkiye'ye dönmüş bir çocuk daha vardı. Onun da uyum sorunu yaşadığı belirlendi. Yıl sonunda çalışmaları bitirmemize yakın çocuğun sorunlarının işitme sorunundan kaynaklandığı ve bu nedenle operasyon geçirdiği anlaşıldı.)

II. Drama Lideri Grubu (Damla Ekeke, Tolga Demir, Serdar Soyer, S. Batuhan Şeker):

- Yürüyüş ve Heykel Ol: Müzik eşliğinde ritmik yürüme, müzik kesildiğinde heykel olma. (Isınma, Koordinasyon, Dikkat, Konsantrasyon, Ritim)

- Balon Havuzu: Çocuklar çember olur. Çemberin ortasında büyük küçük renkli balonların olduğu varsayılır. Elinizde bir iğne var. Havuza giriyorsunuz ve balonlardan birini patlatıyorsunuz. Çıkarttığınız patlama sesinden balonun büyüklüğü ve küçüklüğü anlaşılmalı. (Hayal Gücü, Konsantrasyon, Yaratıcılık, Koordinasyon)

- Tekerleme Eşliğinde Ritim Çalışması: “ On para ver, on para ver, on para yoksa beş para ver ” adlı tekerlemenin ri-

tim eşliğinde söylenmesi. Aynı ritim çalışması “ Hey! ” sözcüğüyle yinelendi. Ritmin temposu yavaştan hızlıya. Parmaklarla bir işareti gösterildiğinde Kızlar, iki işareti gösterildiğinde Erkekler, üç işareti gösterildiğinde hep birlikte. (Ritim, Dikkat, Koordinasyon, Konsantrasyon, Dikkat)

- Kurdelelerle müzik ritmik müzik eşliğinde dans etme. Önce kendi başlarına, sonra liderin hareketlerini taklit ederek. (Dikkat, Konsantrasyon, Koordinasyon, Organizasyon, Yaratıcılık, Taklit)

- Tahta Kılıç Oyunu: İki grup halinde oynanır. Çocuklardan ellerinde kılıç var saymaları istenir. İlk grup, karşıdaki gruba, “ Sağa Hamle ”, “ Sola Hamle ”, “ Kafa Uçur ”, “ Bacak Kes ”, “ İleri Hamle ” (sola zıplanır, sağa zıplanır, yere çökülür, olduğu yerde zıplanır, geri zıplanır) Bu emir kipleri karmaşık halde söylenir. Önemli olan her iki grubun da birlikte hareket etmesidir. (Koordinasyon, Organizasyon, Kondüsyon, Dikkat, Kolektif Çalışma, Kendini ve Diğerlerini Kontrol)

- Sihirli Sandık: Ortada bir sandık olduğu varsayılır. Öğrencilerin içinden gönüllüler seçilerek sandığın içinden ne çıkartacağı izlenir. Sandığın içinden çıkan nesne ya da özne beden diliyle anlatılmı. (Yaratıcılık, Hayal Gücü, Organizasyon, Gözlem, Dikkat)

Lider Grubun Değerlendirmesi:

- Öğrencilerden önceden hazırlanan renkli kartonlardan kesilen şekilli ka-

ğıtlara çalışmalar esnasında hissettiklerini yazması istendi, Çocuklar yazıp öğretmenlerine verdiler. Sözlü olarak bizler tek tek neler hissettiklerini sorduk. Çok memnun kaldıklarını, mutlu olduklarını, bu çalışmadan dans etmekten ve oynamaktan zevk aldıklarını söylediler. Çalışmalarda uyum problemi olan üç-dört çocuk hakkında daha sonra öğretmenleriyle görüştük. Bazı ailevi ve kişisel problemleri olduğunu öğrendik.

Katılımcı Çocukların Değerlendirmeleri:

- Ben öğretmenlerimden çok memnun kaldım.
- Çok eğlendim.
- Ben hiç eğlenmedim. Çünkü hiç hayvan oyunu oynamadık.
- Çok sevdim. Sizi çok seviyorum.
- Ben çok sevdim, o kadar çok sevdim ki!...
- Çok ama çok teşekkür ederim ve saygılar...
- O kadar eğlendim ama en son oyunu oynayamadım, sevmedim zannemeyin çok eğlendim.
- Oyunları çok beğendim.
- Bütün oyunları beğendik...

III. Drama Lider Grubu (Tuba

Bayram Böbek, Filiz Çelik, Çağrı Dulun):

- Çocuklardan bedenlerinin her bir organıyla müzik eşliğinde dans etmeleri istendi (Beden Farkındalığı, Ritim, Koordinasyon, Uyum, Dikkat)

- Çocuklardan bir çember oluşturmaları istenir. Gönüllü bir çocuk çemberin ortasına geçer. Eliyle bir ritim vurur, çemberdeki çocuklardan birini seçerek aynı ritimle ona yönelir. Çocuk tekrarlayarak ortaya gelir, sonra kendi bir ritim bulur ve böylece devam eder. (Koordinasyon, Dikkat, Algı, Ritim, Uyum, Organizasyon)

- Kılıç Oyunu Yarışması: Çocuklar Kızlar ve Erkekler olmak üzere ikiye ayrılır. Önceki Kılıç Oyunu'nun bir çeşitlemesidir. Oyun sonunda her iki gruptan bir lider çıkar, bu liderler de kendi aralarında yarışır. Bu yarışmada amaç hamleleri yanlışsız yapmaktır. Kazanan alkışlanır.

- Lider Grubun Değerlendirmesi:

Çocuklar çoğunlukla çalışmalardan mutlu kaldı. Kızlar grubu yarışmayı kazandığı için, erkek çocuklardan bir kaç oyunu hiç beğenmediklerini ve mutsuz olduklarını ifade ettiler. Nitekim bu düşüncelerini çalışma sonrası verilen kartlara da yazdıkları görüldü. Bu yüzden birkaç çocuk kızlar grubunu alkışlamadı. Bu nedenle sınıf öğretmeninden yardım istendi. Sınıf öğretmeni, bunun bir yarışma olduğunu, her yarışmada kazanan ve kaybeden bir taraf olacağını, bu sonucun doğal karşılanması gerektiğini, ardından kazanan grubu hep

birlikte alkışlamamızın daha doğru olacağını söyledi. Ancak birkaç erkek çocuk ısrarla alkışlamadı.

Katılımcı Çocukların Değerlendirmeleri:

- Ben bugün çok eğlendim.

- Çok çok mutluydum.

- Begüm ve oyunda kazandık ve dost olduk.

- Çok güzel bir duygu ve biz çok iyi bir eğitim öğrendik. Bugün çok güzel bir gündü.

- Ben çok mutlu oldum ve çok eğlendim.

- Ben bugün çok eğlendim ve bütün oyunları beğendim.

- Ben bugün çok eğlendim ve çok mutlu oldum ve bugün uslu durdum. Bir daha geldiklerinde de uslu duracağım.

- Bugün biraz üzüldüm. Ama çok sevdim.

- Bazı oyunları sevmedim.

- Hiç beğenmedim!

- Bugün günüm hiç güzel geçmedi.

- Eğlenceliydi, kızlara yenildik, sonra ayağım çok acıyor!

IV. Grup (Ali Aydemir, Burcu Ay-

vaz, Esra Sayar):

- Top Oyunu: Çocuklar daire biçiminde yerleşir. Elde bir top olduğu varsayılarak top elden ele atılır. Bu arada top atılırken, atılan çocuğun ismi söylenir. (Hayal Gücü, Yaratıcılık, Kolektivizm, Organizasyon, Koordinasyon, Dikkat)

- Müzik eşliğinde dans edilir. Müzik durduğunda liderin komutuyla tek ayak üstünde durulur. Tekrar müzik başladığında dansa devam edilir. Dans hareketlerinin özgürce yapılması istenir. Müzik durduğunda bu kez tek ayak üzerinde, kollar havaya kaldırılarak durmaları istenir. Birkaç kez yinelenir. Bu kez müzik durduğunda bir bitkiye dönüşmeleri istenir.

- Çocuklar Doğa ve Aslan grubu diye ikiye ayrılır. Ayrı gruplar halinde, belli organlarından, - örneğin; kollarından, başlarından, burunlarından, karınlarından, gözlerinden, kulaklarından, popolarından, parmaklarından - çekiliyormuşçasına yürütülür. Elbette ritmik bir müzik eşliğinde. (Koordinasyon, Hayal Gücü, Dikkat, Alan Kullanımı, Organizasyon, Yaratıcılık, Beden Farkındalığı)

- Obje Oyunu: Lider çocuklardan ellerine birer obje almasını ister. O objelerle dans etmesi istenir. Ardından yaşlı bir insan oldukları varsayılır ve o şekilde objeyle dans etmeleri istenir. Bu kez kendilerini bebek olarak var saymaları istenir ve öylece objelerle dans etmeleri istenir. (Yaratıcılık, Hayal Gücü, Ritim, Dikkat, Koordinasyon, Organizasyon)

- Çocuklardan arka arkaya altı sıra yapmaları istenir. Her sıraya bir ritim ve ses verilir. İlk sıra masalara verilen ritimle vurur, ikinci sıra istedikleri ritimle masalara vurur, üçüncü sıra ellerindeki pet şişeleri ezerek ses çıkarır. Dördüncü sıra alkışla ritim vurur. Beşinci sıra ağızlarıyla söyledikleri sesi çıkarır. Altıncı sıra yanaklarına hava alıp, dişleri kenetliyken havayı bırakır. Liderin komutlarıyla önce sırayla, sonra hep birlikte yinelenir. (Kolektivizm, Organizasyon, Koordinasyon, Ritim, Kulak, Yaratıcılık)

- Lider Grubun Değerlendirmesi:

Yapılan oyunlarla öğrencinin daha rahat ve özgür hissetmesine, bu arada eğlenmesi ve öğrenmesine katkıda bulunuldu. Bu arada çalışmalarda çocukların bireysel özellikleri dikkate alındı. Grup çalışmaları daha verimli geçti. Özellikle rekabete dayalı oyunlarda. Öğrencilerin düşünce ve duygularını öğrenmek için önceden hazırlanmış renkli ve şekilli kartonlar dağıtıldı ve sonra öğretmenleri tarafından toplanması istendi.

Katılımcı Çocukların Değerlendirmeleri

- Ve bir şey öğrendim. Çok eğlendim.

- Çok mutluydum ve arkadaşarımla hiç muzırlık yapmadık.

- Tek sıkdıldım ama annemi üzmem istemiyorum.

- Ben böyle bir şey hissettim. İlkönce korktum, sonra korkmamaya kendimiz zor tuttum.

- Çok mutsuz, çok ama çok üzgündüm. Umarım düşlediğim hayata ulaşıyorum. (Yazdıklarını altında istek planı var.)

- Bugün hiç güzel değildi, ne öğrendik bilmiyorum ama çok sevdim.

- Ben bugün gelen abi ve ablalara çok teşekkür ederim. Üstelik çok eğlendim ve çok mutlu oldum. Bundan sonra gelen abi ve ablalara yaramazlık yaptıysam özür dilerim.

- Hepimiz eğlendik, çok eğlendik, çok güzeldi.

- Eğlenceli, güzel, coşkulu ve şanslı hissediyorum. Kendimi çok iyi hissediyorum.

- Beni çok etkilediniz.

- Her günden daha ve çok güzeldi.

Drama liderleriyle yapılan çalışmalar gösteri provalarına başlayınca dek yaklaşık üç ay boyunca devam etti. Dönüşümlü olarak gidilen, kimi zaman benim de katıldığım drama etkinliklerinde, yaratıcılık, hayal gücü, dikkat, koordinasyon, organizasyon, kolektivizm, müzik kulağı, beden farkındalığı, ritim duygusunu geliştirmeye yönelik pek çok oyun oynandı. Bu etkinlikler hakkında çocukların genel olarak değerlendirmeleri şöyleydi.

- Bu mutluluktur.

- Çok güzeldi, eğlenceliydi.

- Bize emek veren abilere ve ablalara teşekkür ederiz. Ve ben sizin hepinizi çok sevdim.

- Bugün benim günüm. Biraz kardeşlerimi özledim ama dayandım. Benim en mutlu günüm budur, benim günüm, ben çok mutluyum.

- Çok eğlendim ama çok yoruldu.

- Ben bugün yaptığımız etkinlikleri çok beğendim.

- Sizinle çalışmak istiyoruz. Beğendiğim için.

- Biraz sıkıldım.

- Çok sıkıldım ama sonra eğlendim.

- Keşke her gün böyle olsa...

- İlk sıkılmıştım ama sonra mükemmel olduğunu fark ettim.

- Eğlenmedim! Ne, nasıl?

- Bugün benim en güzel günümdü.

- İlk sıkıldım, sonra bayağı eğlendim.

- İlk çok sıkıcıydı, sonradan güzelleşti.

- Ben çok beğendim... Birbirinden güzel oyunlar oynadık. Çok güzel geçti.

Keşke her gün böyle olsa...

- Çok eğlendim. Ve şemsiyeyle dans yapmak çok güzeldi.

- Hayalimde bir orman gerçekleşti ve orada hayvanlar gerçekleşti. Hepinizi çok özleyeceğim.

- Ben dün çok eğlendim, çünkü dans ettik ve profesör gelince çok daha eğlenceli oldu.

- Ben drama derslerinin hepsini çok beğendim.

- Benim hayalim Selanik'e gitmek ve Atatürk'ü görmek isterdim.

- Ben ağaç oldum, kurt olmak istiyordum, beni ağaç yaptılar.

- Ormana katılmadım ama izlerken çok eğlendim. Arkadaşlarımı kutlarım. Eskideki orman çok daha güzeldi, bayıldım.

- Masal gibiydi.

- Ben çok beğendim. İlk başta biraz şımardım, o zaman çalışmalarına katıldım.

- Ben aslında hep katılırım ve mutlu olurum.

- Ben çok beğenmedim.

- Çok eğlendim, oyun her gün oynamayı çok isterim, hiç sıkılmadan oynarım.

- Ben cadı kazanımı çok beğendim

ama herkes doğaldı ve karmaşa çıktı.

- Cadı oyunu çok güzel ve çok da komik! Gerçi kazanan yok ama olsun, ben yine de beğendim.

- Ben cadı oyununu çok beğendim ama biraz zor geçti. Ama yine de güzeldi.

- Cadı oyun u güzeldi ama oyun çok karıştı. Herkse sırayla atlasaydı karışmazdı.

- Güzел ve yaratıcıydı. Çok güzeldi.

- Cadı oyunu azıcık güzeldi, çok azıcık sıkıldım. Sebebi de oyunun karışması.

- Ben cadı oyununu çok sevdim. Çünkü zeka testi olduğu için çok sevdim.

- Ben çok eğlendim. Aslında fazla eğlenmedim ama çok ama çok eğlendim.

Bir yandan da nasıl bir gösteri metni oluşturulmalı sorusunun yanıtları, eldeki veriler ışığında tartışıldı. Oyunculuk ve Dramatik Yazarlık öğrencilerinden iyi-kötü, doğru-yanlış, sevgi-nefret, savaş-barış çatışmaları temelinde kimi öneriler geldi. Ancak bu önerilerin büyük çoğunluğu diyaloglu metindi. Örneğin; Kırmızı Başlıklı Kız ve Ormanda Mevsim Dönümü Şenlikleri ve Kötü Kurt ilişkisinden savaş ve barış çatışmasına varmak ve sevgi-kardeşlik-dayanışma-barış mesajlarına ulaşmak gibi. Ancak bir türlü diyalog oluşturmadan kurtulunamadı. Zilli Şih hikayesini meddah formunda uzun yıllardır anlatan-

oynayan kişi olarak deneyimlerimden yola çıkarak, iki kişinin anlatımına dayanan masal formunda bir öğrencilerin potansiyeli ve becerilerinden hareketle böylesi bir gösteri metni oluşturmanın sonuçlarını alıp alamayacağımız konusunda Lisans IV öğrencileriyle tartışıldı ve değerlendirmeler yapıldı.

Hayat Ağacı

Evrensel Çocuk Hakları uzun bir metin ve pek çok hakkı kapsıyor. Bütün bu hakları içeren ve bir kavşakta kesiştiren bir metin oluşturmalıydı. Ve bu metin daha çok beden diline uygun olmalıydı. Sömestr tatilinde 8 yaş grubuna uygun, dans ve müzik ağırlıklı bir metni nasıl oluşturabilirim? sorusunun yanıtını aramaya koyuldum. Gerek Karagöz'de, gerek masalarda ve gerek Batı ve Doğu Mitolojisindeki “Ağaç ve Hayat Ağacı” metaforundan bir metin üretebilir miydim? Oynadığım Haşmet Zeybek'in Zilli Şih hikayesinde de örneğin “Dut Ağacı” metaforu kullanılmıştı. Olanı biteni, tüm gerçekleri yıllardır gördüğü için ya da gören göz olduğu için, Safınaz ve Bakırcı aracılığıyla namus uğruna Zilli Şih'in hışımına uğrayan, dalı budağı kesilerek yok edilen Dut Ağacı ve bu katliama sesini çıkarmayan kasaba esnafı. Senaryodaki Dut Ağacı da bir tür yok edilen bir Hayat Ağacı'ydı. Hayat Ağacı'nın simgesel özelliklerinden ve insanlık için ifade ettiği mitolojik anlamdan yola çıkarak bir metin oluşturabilirdim. Metni genel hatlarıyla

sömestr tatilinin bana kalan bir haftalık zaman diliminde tamamladım.

25 Şubat 2013 tarihinden itibaren artık elimizde “Hayat Ağacı” diye bir metin vardı ve 27 kişiden oluşan 8 yaşındaki çocuklarımızı, üç ay boyunca gerçekleştirdiğimiz drama etkinlikleri aracılığıyla tanıtmıştık. Aramızda gerçekten gönüllü, güzel duygularla dolu köklü bir ilişki oluşmuştu. Artık gösteri provalarına geçebilirdik.

2. sınıf öğrencilerinin böyle bir gösteri hazırlığına katılımı tamdı. İki erkek öğrenci provalar süresince, kendi koşullarından ötürü kararsız bir tutum izledi. Bu iki öğrenciden biriyle sürecin sonuna doğru tekrar birlikte olduk. Diğeri de bundan sonra yapılacak herhangi bir çalışmaya mutlaka katılacağını belirterek arkadaşları ve kendi adına böylesi bir gösteriye emeği geçenlere, yani bizlere pırl pırl gözlerle teşekkür etti.

Bütünlüklü gösteri provalarına başlamadan önce bir süre çocukların da fikirlerini alarak çeşitli koreografiler denedik. Hayat Ağacı metninde iki sunucu vardı. Önceki çalışmalar süresinde konuşmaları düzgün, sesi oylumlu çocukları belirlemiştik. Onları tekrar denedik. Bu çocuklardan ikisinin konuşması düzgündü. Ancak biraz içine kapanık çocuklardı. İki sunucu olarak özellikle onları belirlendi. Böylesi bir seçimi yapmakta isabetli davrandığımızı süreç ve sonuç kanıtladı. Biri kız, biri erkek olan bu iki öğrencinin birer profesyonel sunucuya dönüştüklerini, özgüvenlerini de kazan-

dıklarını gözledik. Ardından kalan öğrencileri guruplara ayırdık. Ağaçlar, Savaşlar, Çocuklar ve Kuşlar olmak üzere. 5 öğrenci Hayat Ağacı, 6 öğrenci Savaşlar, 6 öğrenci Kuşlar, 6 öğrenci Çocukları yansılayacaktı. Her bir gurup için çocuk lider ve yardımcıları belirlendi. Koreografi düzeni

provalar boyunca, algıları ve öğrenme becerileri dikkate alınarak çocuklarla birlikte oluşturuldu. Sahneleme ve koreografi kanavası şöyle oluşturuldu:

- Müzik eşliğinde bir kız, bir erkek çocuğu Sunucu soldan ve sağdan girerek oyun alanının ortasında buluşur ve girizgâh bölümünü sunar. Konuşarak sola ve sağa tekrar açılır.

- Ağaçları yansılayan 5 çocuk sahne ortasına gelir, kollarını açarak gülümseyerek ve mutlu durur. Bu arada Sunucular anlatmayı sürdürür. Savaşların çirkinliğinden söz edilirken ağaçların kolları ve başları düşer.

- Yüzleri ve bedenleri siyah-kırmızı giysilerle, ellerinde kırmızı eşarplar, savaşları yansılayan 6 çocuk, ritmik ve korkutucu müzik eşliğinde sert, keskin ve askeri adımlarla Hayat Ağacı'nı çepeçevre kuşatırlar.

- Sunucuların anlatımıyla çocukları yansılayan 6 çocuk çığlıklarla ve haykırışlarla Hayat Ağacı'nı savaşlardan kurtarmak için savaşları yansılayan çocukların karşısına gelirler.

- Ancak Savaşlar çocukların üzerine korkutucu ve sert, ritmik ellerindeki kırmızı eşarplarla yürüyerek onların ağaca ulaşmasını engeller. Çocuklar korkuyla geriler, yavaşça yere çöker ve Hayat Ağacı'nı savaşlardan kurtarmak için ne yapacaklarını kara kara düşünmeye.

- Kuşlar gelir sahneye müzik eşliğinde dans ederek. Oyun alanını dolaşırlar. Üzgün çocukların başına gelirler, onların kederini anlamaya çalışırlar ve görürler ki Hayat Ağacı savaşlarla kuşatılmıştır ve neredeyse ölmek üzeredir. Yine müzik eşliğinde çocukların yanından ayrılır ve kendi aralarında fısıldaşır, çözüm yolu ararlar. Çocuklar da merakla onları uzaktan izler. Sonunda bir çözüm yolu bulurlar. Boyunlarında aynalar vardır kuşların. Savaşları aynadaki suretlerine hapsedeceklerdir.

- Kuşlar savaşların karşısına gelir ve aynalarını savaşların yüzüne doğru tutarlar. Aynada kendi karanlık yüzlerini gören savaşlar aşık olurlar kendi suretlerine. Kuşlar aynayı savaşların yüzüne tutarak onları ağaçların yanından uzaklaştırırlar. Savaşlar kendilerine tutkun uzay boşluğunda yok olurlar.

- Çocuklar ve Kuşlar sevinçle Hayat Ağacı'nın çevresine gelirler. Sunucuların sözleriyle Hayat Ağacı'nı oynayan çocuklar önce başlarını, sonra kollarını-dallarını göğe doğru uzatırlar. Yine mutlu ve güler yüzlerle barış ortamında yaşamaya başlarlar. Çocuklar ve Kuşlar sağ ve sol kulislerden kocaman kalpler getirip, sunucuların

sözlerine göre Hayat Ağacı'nın dallarına takarlar. Herkes mutludur. Bu arada savaşları yansılayan çocuklar da siyah başlıklarını çıkartarak Hayat Ağacı'nın çevresinde, diğerleriyle birlikte mutlulukla haykırırlar: “ Barış Barış Barış Daha Çok Barış, Daha Daha Çok Barış!...” diye.

- “ Bir Barış Bırakın Biz Çocuklara, Yazalım Üstüne Sevgili Dünya, Oynaya Oynaya Gelin Çocuklar, El Ele Verin Çocuklar ” şarkısı eşliğinde kulislerde iki sepette bekleyen renkli kartonlardan kesilmiş yüzlerce kalbi seyirciye fırlatırlar. Hep birlikte selam verirler...

Hayat Ağacı, UNICEF ve Bursa Valiliği'nin Bursa Çocuk Hakları Derneği'yle birlikte organize ettiği 2. Çocuk Hakları Kısa Film Festivali'nin açılış programında sunulmak üzere Mudanya Hatice İsmail Hakkı Kayan İlköğretim Okulu sınıf öğretmeni Kafiye Sarıççek'in izniyle, 2. Sınıf öğrencileriyle, U.Ü. GSF Sahne Sanatları Bölümü 4. Sınıf öğrencileri, Ar. Gör. Ayça Köklü ve Prof. Dr. Nurhan Tekerek'in denetiminde gerçekleştirildi. Gösteri iki kez yineleni. Birincisi 29 Nisan 2013 tarihinde, saat 10.00'da Bursa Tayyare Kültür Merkezi'nde, ikincisi 13 Haziran 2013'de, saat: 20.00'de Hatice İsmail Hakkı Kayan İlköğretim Okulu bahçesinde seyircilerle buluştu.

Sonuç

Yaklaşık altı ay süren drama çalışmalarıyla başlayıp gösteriyle sonuçlanan Hayat Ağacı etkinliği gerek 8 yaşındaki çocuklar, gerekse “ Oyun ve Eğitimde Drama ” derslerini alan Sahne Sanatları Bölümü, Oyunculuk ve Dramatik Yazarlık Anasanat Dalları 4. Sınıf öğrencilerine eşsiz bir deneyim sundu. Gösterinin yönetmen yrd.Araş. Gör. Ayça Köklü ve SSB 4. Sınıf öğrencilerinin bu konuda çıkarttıkları sonuçlardan da şöyle söz edilebilir:

AYÇA -Çalışmaya drama çalışmalarının tamamlanıp “Hayat Ağacı” metninin sahnelenme aşamasına geçildiği süreçte katıldım. Oyunun seyirciyle buluşacağı ana kadar çok sistematik bir süreç işledi. Her şeyden önce sevgili hocamız Prof. Dr. Nurhan Tekerek'in kaleme almış olduğu metin çok sade ve dolaysız bir metindi. Dolayısıyla çocuklar çerçevesi belirgin olan bu metnin içine rahatlıkla dahil olabildiler. Metnin başarısının yanında, sahneleme aşamasında hocamızın çocuklara yaklaşım biçimi de bir ders niteliğindedi. Onların her birine birey olarak yaklaştı ve bu yaklaşımın karşılığında çocuklar yapılan çalışmayı sahiplendiler. Bir diğer gözlemim ise ifade problemi çeken, içine kapanık ya da hiperaktivite bozukluğu olan çocukların bu problemlili kalıplardan sıyrılma eğilimleriydi. Çalışma bu anlamda çocukların kendilerini ifade edebildikleri ve sağaltabildikleri bir ortama da yataklık etti. Oyun günü geldiğinde gösteri alanında hepimizden daha sakin ve profesyonellerdi. Oyunun sonunda savaşlara karşı “Barış, barış, daha çok

barış.” derken yürekleriyle yüreklerimize seslendiler. O anda yaşadığım duygu için diyebilirim ki, geleceğin barış insanlarıyla zamansızlıkta bir karşılaşma yaşadık. Bu yol kesişiminde emeği geçen herkese sonsuz teşekkürler.

GÜRKAN - ...Gösteri günü Şehir Tiyatrosu'na gittiğimde ben de en az onlar kadar heyecanlıydım. Ama emindim, onların bu oyunu büyük bir keyifle, neşeyle başaracaklarından ve bundan hiçbir zaman şüphe duymadım. Çünkü bir çocuk gözlerinizin içine bakmaya başlarsa size güvenmiş demektir. Ve bu ölene kadar, daha doğrusu içindeki çocuk ölene kadar devam edecektir. Bu deneyim için Nurhan Hoca'ya, sonra okuluma, Kafiye Hoca'ya ve özellikle çocuklara çok ama çok çok teşekkür ederim.

TOLGA - ...Oyun takvimine göre olumlu geçen bir zamanlamayla çıktı. Çocuklar beklenenden büyük bir performans sergileyerek oyunu mükemmel yakın çıkardılar. Sonuç doyurucu, tatmin edici ve amacına ulaşan bir hedefin sonucuydu. Çocuklarla oyun bitimiyle birlikte ayrılık vaktimiz gelmişti. Ben ve tüm arkadaşlar birbirimize söylemesek de aynı şeyi düşünüyorduk: ‘ Yaramazlıklarına kızdığımız bu afacanlardan hiç ayrılmayalım!... ’ Sonuç olarak aradan geçen bir yıllık süreç bağlamında belli başlı çıkarımlara sahip oldum. 1. Eğitimde Drama dersi yapmış olduğumuz uygulamalı bir ders programıyla öğretimde yer almalı 2. Dersi alan öğrenciler süreçte denetlenip, uygulamanın tüm aşamalarında yer almalı 3. Her çocuk

özeldir. Ama bazı çocuklar durumları itibarıyla daha özel olabilir. Özel duruma sahip olanlar çocuklar tespit edilip, buna uygun eğitim almalıdır. Söz konusu eğitim entegre edici bir yapıda olmalıdır.

ELİF - ...Yaklaşık altı aylık sürecin sonunda 29 Nisan 2013 günü Bursa Tayyare Kültür Merkezi'ndeki etkinlikte oyunlarını oynadılar. O gün çocukları izlerken şahit olduğum, verdiğimiz emeklerin karşılığını almış olduğumdu. Hepsi birer profesyonel oyuncu gibi sıfır hata ile ilk oyunlarını oynadılar. Oyunun sonunda sahlondan gelen alkış sesleri, hep birlikte nasıl bir başarıya imza attığımızın göstergesidir. Salonda şahit olduğum bir konuşma şöyledi: ‘ Bunların çocuk olduğuna emin misiniz? Kim çalıştırmış bu çocukları? Oyunları ne kadar güzel... Helal olsun! ’ Sanırım bu cümlelerin sonunda ekip çalışması ile ortaya nasıl bir sonuç çıkarttığımızı anlamamız mümkün. Sevgili Hocam, bana drama derslerinin ne kadar önemli olduğunu fark ettirdiğiniz için teşekkür ederim.

ERDEM - ... Öğrencilere drama oyunları oynatarak asıl oynayacakları tiyatro oyununa hazırlamak işimizi daha da kolaylaştırdı. Çocuklar bu sayede ‘ oyun ’ kavramının mantığını çözdüler ve içlerindeki oynama güdüsünü körüklediler. Kimi zaman iletişime dayalı, kimi zaman da eğlenceli oyunlarla sahnenin nasıl bir yer olduğunu bizler de onlarla birlikte bir kez daha öğrenip verimli bir eğitim yılını tamamladık.

DAMLA - ... Drama etkinliklerinde görev alan, yaratıcılığını, bedenini kullanan çocukların sosyal yaşantılarında da rahat ve güvenli olduklarını gözlemlemiş oldum. Bu proje kapsamında uygulamalı olarak yaptığım dersler bana çok şey kazandırdı. Çocuklara nasıl yaklaşmam gerektiğini, onların nasıl bir dünya içinde olduklarını daha iyi anladım. Küçük durumlar onları çok mutlu edebiliyor ya da küçücük bir şey onları ağlatabiliyor. Onlar, her an oyun oynuyorlar zaten. Hayat onlar için bir oyundan ibaret. Bu dersi yalnızca teorik olarak almış olsaydım uygulamaya geçtiğimde çok zorluk yaşadım diye düşünüyorum. Bölüm başkanım ve ders hocam Prof. Dr. Nurhan Tekerek öncülüğünde yapmış olduğumuz uygulamalı drama dersleri sonucunda, çocuklarda da birçok değişim görmemi sağladı. İçine kapanık, soğuk duran birçok çocuk özgürce duygularını dile getirmeye başlamıştı. Özgüvenleri yerine geldi. Aileleri de bu durumu dile getirdi. Evde konuşmayan çocuklar bile artık haklarını aramaya başlamış.

BATUHAN- ... Yoğun bir prova süreci geçirdik. Çocuklar kimi zaman yorgunluklarından, kimi zaman deli doluluklarından ötürü şımarıldılar. Yine de çoğu zaman ortak paydada buluşabildik. Yoğun çalışma ve provaların meyvesini festival etkinliğinde topladık. Çocuklar harika bir performans sergilediler. Çocukların, bu çalışmayla birlikte özgüvenlerinde bir takım olumlu değişiklikler oldu. Bu değişiklikleri kuzenim Alparslan üstünde gözleme im-

kanı buldum. Oyun kavramı bir kez daha bizlere, en ilkel, aynı zamanda en modern dürtümüz olduğunu gösterdi.

TUBA - ... Hayat Ağacı projesi hem bizlerin, hem de çocukların keyif alarak ve eğlenerek geçirdiği bir süreçti. Uluslar arası Çocuk Hakları Bildirgesi'ndeki maddelerin genel bir başlık altında toplanması sonucu ortaya, savaşların yıkıcılığını ve dünyada barışın egemen olmasıyla ancak insanların güven ve huzura kavuşabileceği konulu bir metin çıktı... Çocuklarla her provada yeni şeyler keşfedildi. Hem bizler, hem çocuklar, hem de veliler adına katma değeri yüksek olan sonuçlar elde edildi. 29 Nisan'da seyirci ile buluşan proje çocukların 'emeğin karşılığını alma' heyecanını tatmalarına vesile oldu. Ve bizlere de oyun oynamanın yaşının olmadığı gerçeğini bir kez daha hatırlatmış oldu.

FİLİZ - ... Bu proje bana birçok şey kazandırdı. Öncelikle çocuklarla çocuk olmayı öğrendim. Onların dilinden anlamayı, onların nasıl mutlu olacağını öğrendim. Sımsıcak, samimi gülüşleri, ışıltıyan gözleri vardı. O çocukların gözlerinin içine baktığımda aslında hayatta ne kadar önemsiz şeyleri dert etmişim ve ne kadar çok mutlu olunacak şey varmış... Bir çocuğun gözleri çok şey anlatır size... Hayatı sorgulattır. Yeniden düşünürsünüz hatalarınızı, acılarınızı, neler yaptığınızı, onların gözlerinde unutursunuz. Bir çocuğun gözleri masumiyetinizi geri kazandırır size... Sevmeyi, karşılıksız sevmeyi öğretir. Sadece bir ders kapsamında gittiğim bu okulda

pek çok şey öğrendim. Onlar sahnedeyken, kendi çocuklarım sahnedeymişçesine duygulandım. Öğrettiğimiz her şeyi eksiksiz yaptılar. Büyük oyuncular gibi oynadılar. Sahne ve kulis disiplini öğrendiler. Ne zaman oyun oynayacağımızın, ne zaman prova yapacağımızın ayırımına vardılar. Bitmek bilmeyen enerjileri ile sahnede güzel bir performans sergilediler. Hayat Ağacı'nı sa-vaşlardan korudular. Tıpkı Gezi Parkı'ndaki ağaçları koruyan ağabeyleri, ablaları gibi...

ÇAĞRI - ... Kendi okulumuzda yaptığımız provalar daha verimli geçti. Oyunun temsil gününde arkadaşlarım çocuklardan çok daha fazla heyecanlıydı. Çünkü çocuklarla bu kadar zaman geçirince onlarla duygusal bağ da kurmuştuk. Temsilden sonra çocukların mutluluğu görülmeye değerdi.

SERDAR - ... En 'zor' seyircinin çocuklar olduğunu kabul edersek, onların oynadığı, bizlerin izlediği bir oyunun parçaları arasında olmak beni çok eğlendirdi. Burada ifade ettiğim zor kelimesi beni tiyatroyla veya başka konular hakkındaki soru ve düşünceleriyle yönlendiren, yeri geldiğinde bana bir şeyler öğreten küçük arkadaşlarım oldu. Arkadaşım diyorum, çünkü zaman zaman yolda karşılaştığımda koşarak bana sarılmaları, o süreci özlemle hatırlamama sebep oluyor. Bu fırsatı bana veren değerli hocam Prof. Dr. Nurhan Tekerek'e, sınıf öğretmenleri Kafiye Hanım'a, emeği geçen Lisans IV Oyunculuk ve Yazarlık bölümündeki arkadaşlarıma, Araş. Gör. Ayça Köklü'ye, 'barış barış barış daha çok barış'

isteyen küçük arkadaşlarıma teşekkür ederim.”

Yıllar önce 1982-87 yılları arasında, Adana'nın profesyonel ilk tiyatrosu olan Çağdaş Sanat Merkezi'ni oluşturduğumuzda bu merkezin iki birimi vardı. Biri yetişkinler için Çağdaş Sanat Tiyatrosu, diğeri de Küçümenler Çocuk Tiyatrosu. O yıllarda Haluk Işık'ın Mavi Pullu Balık, Muharrem Buhara'nın Ayının Fendi Avcıyı Yendi, Bir Elin Nesi Var, Kral Gitti Oyun Bitti, Grips Tiyatro'nun Demet ile Mehmet, Metin Balay-Ali Meriç'in Gozort gibi oyunları Adana'nın varoşlarından merkeze her sınıftan, her sosyal kesimden çocuklara oynamıştık. O yıllardan bugüne çocuklara güvenmenin, onlara sorumluluk vermenin, onları dinlemenin ve onları ciddiye almanın, onlarla iletişim kurmakta ve onları üretken kılmakta en önemli yöntemlerden biri olduğunu öğrendim. Drama ve tiyatroyla çalışmanın, birey ve yurttaş olmaya uzanan yolculuğunda çocuğu besleyen en önemli kaynaklardan biri olduğunu Hayat Ağacı'yla bir kez daha öğrendim. Benimle birlikte tiyatro öğrencilerim, öğretmenleri ve veliler de, yalnızca altı aylık bir drama çalışmasıyla çocuklardaki değişimleri somut olarak gözlemlediler. Bütün bu süreçte çocukların kazanımları şöyle sıralanabilir:

1. Çocukların aralarındaki kişisel sürtüşmeler kalmadı. Kolektif çalışmanın tadına vardılar.
2. Haklarını öğrendiler.

3. Birlikte bir oyun üretmenin, birlikte somut bir üretimde bulunmanın verdiği özgüveni kazandılar...

4. Bütünlüklü bir gösteriyi seyirciye ulaştırmanın zevkine vardılar.

5. Beraber ve dostluk içinde olduklarında daha çok şey başarabileceklerinin farkına vardılar.

6. Hayat Ağacı'nın temel düşüncesi olan, barışı, ancak savaflara karşı birlikte karşı durarak inşa edebileceklerini oynayarak öğrendiler.

7. Yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini kullanarak ne çok oyun kurabileceklerini sınadılar.

8. Bedenlerinin farkına vardılar.

9. Hayatta ritmin, müziğin, hareketin tiyatronun bileşenleri olduğunu kavradılar

10. Bir oyun etkinliğinde ve elbette hayatın içinde de, kadın-erkek ayrımının olmaması gerektiğini, cinsiyet ayrımının anlamsızlığını gördüler.

11. Aileler, çocuklarının başarısını gördüğünde onlara karşı daha özenli davranmaları gereğinin bilincine vardılar.

Ve daha bir sürü...

Bu kazanımlar elbette bizim de kazanımlarımızdı. Çünkü öğrencilerimle ve ben çocukların tüm sürecini birlikte yaşadık ve somut olarak gözlemledik. Tiyat-

ro ve drama etkinlikleri çocuğu ne kadar yaratıcı, disiplinli, üretken hale getirdiğini, kolektivizmi ne kadar güçlendirdiğini, bir gösterinin, doğru iletişim kurulduğunda çocuklarla da kotarılabilceğini ve onların yetişkinlerden pek de farklı olmadığını, çocuğun dünyasının ne kadar sonsuz ve zengin olduğunu, çocuğun algısının ne kadar açık olduğu ve doğru yaklaşıldığında ne kadar çabuk öğrendiğini, çocuğun, kendine değer verildiğinde ve ona sorumluluk verildiğinde neleri başarabileceğini, onların ne kadar saf, içten, tertemiz duygulara sahip olduğunu bir kez daha deneyimledik.

Çocuklar da oynar. Yeter ki onlarla içten ve doğru iletişim kurulsun!...

HAYAT AĞACI

Metin-Yöneten: Prof. Dr. Nurhan TEKEREK

Yön. Yrd. : Araş. Gör. Ayça Köklü, Sınıf Öğretmeni Kafiye Sarıççek, Damla Ekeke, Tuba B. Böbek, Elif Bağcı, Filiz Çelik, Çağrı Dulun, Serdar Soyer, Batuhan Şeker, Tolga Demir, Erdem Erdoğan, Gürkan Yılmaz, Burcu Ayvaz, Esra Sayar (U.Ü. GSE, Sahne Sanatları Bl., Lisans IV Öğrencileri)

Oynayanlar: Hatice-İsmail Hakkı Kayan İlköğretim Okulu 2. Sınıf Öğrencileri

Sunucu K : Hayal İlbaş

Sunucu E :Berkcan Rıdvan İbiş

Hayat Ağacı :Irmak Esen, Erencan Kılıç, Sudenaz Sağdıç, Emirhan Çıkrıkçı, Reyhan Turan, Meriem Pınar Sırmacı

Savaşlar : Hasan Erdeniz, Kutay Buğra Sağlık, Alparslan Şeker, GülşanEbrarGeser, İpek Yaşayanlar

Kuşlar : Begüm Cihan, Sevim Ceylin Şenen , Keremcan Taner, Senasu Aksoy, Simgenur Acar, Ömer Safa Aksu

Çocuklar : Ceyda Uygur, Emel Ertem, Medine Dilara Akkuş, Burak Kaya, Arda Kocabıyık, Zeynep Sude Demir, Sarp AKIN

